

„Μήνα μου δέχως ντήρησιν 'ς κάνε σου χρειὰν νὰ ζήσῃς!
„Αγάπαμ' ὅστε ποῦ νὰ ζῶ και μὴ μὲ λησμονήσῃς.“

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΚΩΜΙΚΟΥ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ „Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΣΤΡΕΙΔΙΑ.“

(ὑπὸ Ἡλίου Τανταλίδου.)

. . . . Δοχειάρης λοιπὸν, Δάσκαλος και γάδαρος τὸ βράδυ
μὰ κοπανιὰ 'πλησίαζαν τῆς Χάλκης τὸ λιβάδι.
Λιβάδι, ὁ παράδεισος αὐτὸς τοῦ καλοῦ κόσμου,
ἡ Νεριναῖς του ἡ βραδυαῖς καρδίτσα μου και φῶς μου!
Λιβάδι, ὁ μαγευτικὸς τῶν Ἐσπερίδων κῆπος,
πανσίλυπον, ὃποῦ περνᾷς τὰ υητά σου ἀλύπως·
τὸ 'ξάστερο κ' ἐλεύθερο σχολεῖο τῶν ἀρρένων,
κι' Ἀκαδημία, μὰ τὸ ναι! πρὸς μόρφωσιν παράνενων.
π' ἀφίνει κάτω ἐκατὸ Ἐμπορικὰ Σχολεῖα
και Θεολογικαῖς Σχολαῖς και Παράνεναγωγεῖα.
Λιβάδι, τοῦ καλοκαιριοῦ 'ματιῶν τὸ πανηγύρι,
ἡ φάμπρικα τῶν σχέσεων, τῶν πόνων ἐργαστῆρι,
ποῦ ἀγοράζεις και πουλεῖς, ποῦ παίρνεις και ποῦ δίνεις,
ποῦ πιάνεις και ποῦ πιάνεσαι, κι' ἀφίνεσαι κι' ἀφίνεις.
Ποῦ εἶναι ἄλλοτ' ἀπ' τὴ μιὰ μερὶα ἔως τὴν ὄλη
χυμένη πολυτέλεια μέσ' 'ς τὰ χυμένα κάλη·
ὅλο καπέλλο και φτερὸ, κι' ὅλο στιλπνὸ μετάξι
ὅλο καρδιὰ και αἰσθημα και Ἔρωτας μὲ τάξι.
ὅπου λαμπάδα τὸ κορμὶ κ' ἡ μέση δαχτυλίδι,
ὅπου τὸ 'μάτι ἀστραπὴ και νέφελο τὸ φρῦδι·
ὅπου λαλεῖ κ' ἡ σιωπὴ κ' ἡ μουσικὴ χορεύει
κ' εὐωδιάζει ἡ πνοὴ κ' ἡ χάρις θριαμβεύει.

Πλὴν πέρας' ή καλοκαιριά κ' ἦλθαν τὰ πρωτοβρόγια;
'c τὸ στάδιο τῶν τέρψεων ἐφύτρωσαν μολόχια.

ἢ κάργας διεδέχεται σαν ἔδω τὰ περιστέρια,
καὶ τὸ λιβάδι ἔμεινε 'ς τῶν χωρίων τὰ χέρια.

Καὶ τότε γίνεται ἀπλωσιά τῶν πλευρατιῶν μεγάλη,
καὶ μεσεβδόμαχος ἀπὸ τὴν μίαν μεριὰν εἶναι τὴν ἄλλην
ἄν καθαρίσει οὐδὲρανὸς βλέπεις σχοινιά δεμένα
καὶ πρόσκυνεῖς λογῆς κοπῆς ἀσπρόρουχον ἀπλωψέναι.

Τί καταδίκη λιβαδιοῦ! τί ξεπεσυὸς ιδέας!

Καὶ ὅμως κατὰ γίνεται τόρα τὰς ἀποκρέας,
ἄν εἴη τις τὸ φοιζικό πρὸν νὰ καλοβραδυάσῃ,
κατέβεις οἱ τρεῖς μαχὲ γνώριμοι ἐκεῖνειν νὰ περάσῃ.

Τώρα παιδιά ἔχουσαν και λασποκοπημένα
ἔδω τὰ καρναβάλια τους γιορτάζουν κορωμένα.

παιδιά, φωτιά τ' Ἀγιαντωνιοῦ, τσακπίγια τῆς κρεμάλης,
παιδιά, ποὺ τὰ γεννόσπερνε ὁ πάτος τῆς μπουκάλης.
τῆς κοινωνίας τοῦ νησιοῦ σωσταῖς κακοχυμίαις,
ἢ παντομέμαις τοῦ χωριοῦ, ἢ ζωνταναῖς ζημίαις.

‘Ηλιοκαμένα, ζωηρά, πανούργα, πνευματώδη,
μὲς ἐναὶ μάτι σὰν φωτιά, μὲς μάγουλο σὰν ῥόδι,
μὲς σῶμα ἀεικένητο, μὲς γλωσσα σὰν ξουράφι
καὶ μὲς ἐν αὐτὶς τὴς μουσικὴ σαρδίνεις τὴν ἀντιγράφει.

Εἰς τὸ νερὸν σὰν βασιλικοῖς, σὰν σωύρες ἐς τὰ λαρυγάδια,
σὰν τὰ ποντίκια ἐς τὴν κλεψὺν, ἐς τὸν δρόμον σὰν ζορκάδια.

Θὰ χάσουμ' ὅλη τὴν βραδὺν ἀντὶ ὅλα τους τὰ ποῦμε . . .

ο Δάσκαλος ξεχάσηγε· τὸν γάιδαρο λυποῦμαι.

¹ See also the discussion of the relationship between the two in the section on "Theoretical Implications."

Ἐνῷ τῆς Χάλκης ἔκαμψον τὰ σπήτια γύρω γύρω
διλογυγτὶς θεοσκευτικὴ ἐς τοῦ Βαρελιῶν τὸν πῆρο.

κι' ὅσοι πιστοὶ τὸ χρέος του κανένας ἔκτελοῦσε
καὶ μεσημένος ἐπινε καὶ πίνωντας μεσοῦσε,
κ' ἐβόύζαν κ' ἐσείοντο θεμέλια, κεραμύδια,
ἀπὸ τραγούδια καὶ χοροὺς καὶ γέλοια καὶ παιχνίδια.
Ἱνα σπητάκι χαμηλὸ σὲ μαῦρο μένει σκότος
καὶ δὲν ἀκούεται 'ς αὐτὸ κανένας ἄλλος κρότος,
πλὴν ἓνας ποῦ ῥιχάλιζε βαθὺα μέσα 'ς τὸ στρῶμα
μὲ κᾶποιο παραλαλητὸ καμιὰ φορὰ 'ς τὸ στόμα.
Αὐτὸ τὸ κούφιο μούγκρισμα δὲν ἦτο βέβαι' ἄλλου,
πλὴν τοῦ ἀναλίου φίλου μας, τοῦ γέρου μας Δασκάλου.
Ὄταν ἵδης φιλόσοφον ἦ ποιητὴν μὲ κρίσι
νὰ ἔμβῃ 'ς τὸν κοιτῶνά του, τὴν πόρτα του νὰ κλείσῃ,
νὰ κλείσῃ τὰ παράνυρα, τὸ πόδημα νὰ βγάλῃ,
σὲ μιὰ μεριὰ τὴ σκούφια του νὰ βίψῃ ἀπ' τὸ κεφάλε,
κι' ἀφοῦ κανένα θόρυβον κοντά του δὲν ἀφήσῃ,
'ς τὸ γραφικόν του κάνισμα λοιπὸν ν' ἀποκανήσῃ,
σιμὰ 'ς τὸ καλαμάρι του καὶ τὰ τετράδιά του,
ποῦ στέκονται σιωπηλὰ καὶ ἄγραφα μπροστά του,
καὶ ἀκουμβίσῃ ἡσυχα 'ς τὸ μέτωπο τὸ χέρι
ἀκίνητος ἀπ' τὸ πρωτὶ ἔως τὸ μεσημέρι.
καταλαμβάνεις ὅτι νοῦν βεβαίως καταιβάζει
καὶ ώς εἰκόνας μὲ τὸν νοῦν ἵδεας σχεδιάζει.
Καλαὶ θὰ βγοῦν, κακαὶ θὰ βγοῦν; αὐτὸ γνωστὸν δὲν εἶναι.
ἄφες νὰ ἔλειουν εἰς τὸ φῶς, καὶ τότε κάνου κρίνε.
παρόμοια καὶ ἡ ψυχή, Ὄταν βαλνῆται τὸ σῶμα
μέρος εἰς τὸ προσκέφαλο καὶ μέρος εἰς τὸ στρῶμα,
καὶ ἀπαντὸν αἰσθήσεων τὰ παρανύρια κλείσουν
κι' ἀκίνητη 'ς τὴν θέσιν της κ' ἡσυχη τὴν ἀφήσουν,
τότε κι' αὐτὴ φιλοσοφεῖ κ' ἵδεας συλλαμβάνει,

ἢ ἐμπνευσμένος παιητὴς εὐτὸν ἀναλαμβάνει
τῆς Φαντασίας τὰ πτερὰ καὶ φέρεται τοῖς ταῖς ὑψηῖς,
ἄν κανεὶς ψύλλος ἢ κορεῖὸς δὲν φένασῃ νὰ τὴν ῥίψῃ.
Κανέως ἐκείνη τῶν σοφῶν, οἵτω καὶ αὐτῆς ἡ πτήσις
εἰν’ ἔργον συνειδήσεως καὶ τοῦ Θεοῦ ἐπίσης.

Ἐκεῖνα εἶναι ποίησις, εἶναι φιλοσοφία,
αὐτὸς τὸ λέγουν ὅνειρος διαφορὰ καμψία,
πλὴν ὅτι ἐναργέστερον πολλάκις εἶναι τοῦτο
καὶ σὲ διδάσκει, καὶ ὁβολὸν δὲν δίδεις ἐντοσούτῳ.
Καὶ ὅν τῇ μνήμῃ σου βαστᾷ καὶ ὁ λογισμός σου κρίνῃ,
τὸν ὑπνον γιὰ τὸν ξύπνον σου μαθήματα σὲ δίνει
καὶ ἐγείρεσαι σοφώτερος μὲ τὸν ὄνειροκρίτην.
Τῇ υὔκτᾳ πίσκοπον γεννᾷς καὶ αὐγὴ Μητροπολίτην.

Αὐτὸς συμβαίνει καὶ εἰς αὐτὸν τὸν γέρο ποῦ κοιμᾶται.
Μὲ τῶν ὄνειρῶν τὰ πτερὰ τὸ πνεῦμα του πλανᾶται,
καὶ βλέπει πῶς εὑρεῖσηκε σὰν τάχα τὸ Παρίσι
τὸ ἐν ἀπ’ ἐδῶ πολιτικὸ σπῆτι νὰ χαιρετίσῃ.
σπῆτι τρανὸς καὶ εὐγενικὸ καὶ καταστολισμένο
μονάδα τοῦ κόσμου τὰ καλὰ καὶ πλεῖστος ἀγαπημένο.
ποῦ εἶχε εὔμορφαὶς κυραῖς καὶ εἶχε παιδιὰ πανώργια,
κορίτσια τρία τέσσαρα καὶ δύο τρία ἀγόρια.

Πῶς τὸν τάχα σὰν νὰ πῆται πρωτοχρονιά, τὴν ὕρα
τοῦ δένδρου, ὅπου δίνουνται καὶ παίρνουνται τὰ δῶρα.
Καὶ τότε δὰ πῶς πειλήσεις καὶ αὐτὸς νὰ δώσῃ κάτι,
καὶ ἀνοιξε τὴν τσάντα του, καὶ εὑρεῖσηκε γεμάτη
ἀπὸ παιγνίδια τοῦ Ἡπιοῦ· καὶ τὰ βγαζοῦ ἐνα, καὶ
κάτι ἀμάξια Τούρκικα μισοβαραχωμένα,
κάτι σὰν ζῶα μεταξὺ τραπέζης καὶ καμήλας
μὲ κανέρεπτάκια ἀπ’ ἐμπρὸς καὶ μὲ βαφὰς πουκίλας.

δαιρεδάκια κόκκινα, ξυλένια ρουχάδακια,
κι' ἀνεμομύλους, ποῦ τοὺς λέν 'ς τὴν Πόλι φιριλδάκια.
καὶ ὅλα πρόστυχα πολλὰ τὸ ἐν ἀπὸ τὸ ὅλο
πολὺ γελοιωδέστερο, μικρὸ εἶτε μεγάλο.
Μόλις τὰ βγάζει κι' ἀρχινοῦν ἀμέσως οἱ παρόντες
μικροὶ μεγάλοι μὲ φωναῖς νὰ σπαρταροῦν γελῶντες·
τόσο, ποῦ ἐκοκκίνησεν ἀπὸ τὴν ἐν τροπῇ του
καὶ κρύος ἔδρως χύνηκεν εἰς ὅλο τὸ κορμί του.

.

Τὰ παραπέμπενα δύο ποιημάτια, ἵδιωτικὰ ὅλως παιγνια
καὶ προωρισμένα νὰ μὴ ἔδωσῃ ποτε τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος,
ἡ τολμηρὰ φιλέα ἀπέσπασεν ἀπὸ τοῦ χαρτοφυλακίου τοῦ
εὐφυοῦς καὶ περισπουδάστου ποιητοῦ Κ. Θεοδώρου Ὁρφανίδου.
Πιστεύομεν, δτι ἡ πρωτοτυπία αὗτῶν θέλει τέρψει τοὺς
περιέργους ἀναγνώστας.

Ο ΣΕΒΔΛΗΣ. (α)

Ποιὸς εἶδε νέον σεβδαλῆ; καρδιῶν ποιὸς εἶδε κλέφτη,
νὰ ἔξυπνάη μὲ τὸ ἄχ! καὶ μὲ τὸ βάχ! νὰ πέφτη;
ῶσαν τὸ χιόνι ν' ἀναλῆ, 'σὰν τὸ κερί νὰ σβύνῃ,
καὶ μοναχὸς τὸ ντέρτι του νὰ πικροκαταπίνῃ;
Ἐγὼ τὸν εἶδα, κ' εἰς ἐμὲ ἐφάνη ὁ καῦμένος
ῶσαν δερβίσσης σκυνθωπὸς, 'σὰν μπεκτασῆς θλυμαένος.
Γιὰ μιὰν σκληρὴ Γενί-υτουνιά, ποῦδαν τὰ δυό του μάτια,
καρὰ-σεβδᾶς τὸν ἔπιασε καὶ θὰ γενῆ κομμάτια.

(α) Εὑφεστερον ποίημα τοῦ ἀνωτέρω δὲν ἐπαρφθῆση ἀπὸ τοῦ
γνωστοῦ ἐκείνου τοῦ Ἀνατολίτου τῆς Βαβυλωνίας διηγοστίχου:
,,Τὲ νάρχινήσω, ἀ κουζούμ, νὰ σὲ παινέσω, ἀ γιαζρούμ!“ Σεβδα-
λῆς δὲ σημαίνει τὸν Ἐρωτόληπτον.